

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

8. Paupertas Pacis & Concordiæ mater, sicut auaritia discordiarum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45699

Et à paupere Christo dati quinque panes, & duo pisces in immen-
sum multiplicati sunt. Ita S. Lydwinæ pauperis Virginis vinum,
quod pauperibus dedit, in vasculo creuit. Quid, quod pauper,
ad eum fuit opulentus, vt diuitibus, & ad eum regibus ipse daret? Ca-
rilephum Presbyterum bubali colla mulcentum, reperit inter ve-
nandum Francorum rex Childebertus, eum verbis asperis ex eo lo-
co facessere iussit. At ille memor patientiæ ac mansuetudinis
Christi, mitissimè respondens, regi etiam vini poculum obtulit,
ex cuius, eo loci prodigosè expressis. Rex contempto musto rusti-
co, cum indignatione, abscessit. Sed equo obrigescente, diuini-
tus coactus est subsistere atque opem Carilephi implorare. Et ope,
& exhortatione adiutus, oblatus prius poculi potum jam vltro ex-
petijt. *Quod, cum esset allatum, sua manu vir Dei obtulit regi vino
plenum, qui illud hilariter accipiens, totum vinum exhaustit. Inde eti-
am alijs, qui aderant, bibentibus, rogabat eos sacerdos Christi, vt tertio,
& quarto biberent, vsq; ad satietatem, dicens de pleno semper impertire
eum, quem non opprimat in largiendi voluntate paupertas: nec vniquam
animam diuitem facultate destitui: nec posse abundare hominem mente
mendicum. Ita factum est, vt copiosa multitudo, qua cum rege erat,
ad satietatem biberet, nec vinum tamen in vase minueretur. Sed quid
mirum, si vas plenum vino remansit sacerdotis Carilephi meritis, cum
ipse author vite, qui quinq; pauperibus quinque hominum millia satiauit,
promiserit, maiora eos facturos, qui in eius nomine essent credituri?
Ecce quomodo rex fuerit quasi diues in silua, cum nihil haberet; &
Carilephus quasi pauper, cum in multis diuitijs esset? Tam diues
est paupertas, vt liberalis esse queat etiam in reges; & si desit, quod
donet, etiam miraculis abundet.*

Diuitiæ scopus sunt inuidiæ, litium, discordiarum; pauper-
tas amoris, paciis, concordia est incitamentum. Quantos tumul-
tus moueant opes, supra docuimus. Quid conferat paupertas ad
pacem Plato testatur, qui ait: *Felix & beata erit ciuitas illa, in qua
hæc duo verba MEVM & TVVM non audiuntur, eò quod communibus
rebus, que alicuius estimationis sunt, quoad fieri possit, cines vtantur.*
Cui enim citius inuidetur, quàm plus habenti? pro qua re sapius
litigatur; quàm pro pecunia? quid magis facit discordes, quàm
diuersæ possessiones? Vnde & in religiosis Ordinibus, tanta est

Math. 14. 17.

Sur. 1. Iulij.

VIII.

Suprà cap. 5.

§. IX.

Act. 4. 32.

Stobzus

serm. 72.

concordia; quia ibi, vt amicorum, omnia communia habentur, & duo illa verba MEVM ac TVVM, quam potest diligentissime eliminantur. Duo fuere religiosi viri, qui multis annis, sub vno tecto, in vna mensa, simul orarunt, simul coenarunt; simul labori & quieti vacarunt. Vna vtriusque voluntas, vna anima esse videbatur. Numquam inter se verbis, numquam factis conflixerunt. Incidit aliquando sermo de discordia, cum iunior quaesivit, quid esset discordia? cui senior respondit: Age, ostendam tibi, quid sit discordia, & libro in medium posito, dic, inquit, *Hic liber meus est.* Tum junior obsecundans: *Hic liber,* inquebat, *meus est.* Cui senior dixit: *Non est tuus iste liber, sed meus est.* Quo audito, iunior illico in genua accidens, *si tuus est,* inquebat, *habeto illum tibi.* Senior igitur hoc epiphonema adiecit: *Si quidem ita affectus es,* filii, numquam, quid sit discordia, experieris. Vbi enim MEVM & TVVM locum non habet, ibi dissidium est eliminatum; quod nunquam alioqui non subit, etiamsi aedes pestulibus, repagulis occludantur, si MEVM & TVVM prius intrauerunt. Est valde eius rei luculenta historia, & tragico cothurno memoranda, quam Bernardinus Scardeonius in memorias hominum misit, de geminis fratribus Limineis ex antiquissima familia oriundis. *Legimus,* inquit, *ex hac gente fuisse aliquando duos fratres, qui per astatem, vni noctu, post coenam, cum ambo sub dio, in atrio domus, de diuersis rebus, diuersa inter se loquentes starent, suspicientes, & contemplantes innumeris stellas, quas tunc forte sereno calo, fulgere videbant, per iocum alterum, velut ridendo dixisse: Precari se tot sibi boues esse, quot stellas fulgere conspiceret. Alterum mox itidem per iocum respondisse: Vtinam mihi pratum esset, instar cali latum; & ad fratrem conuersum dixisse: Ubi tuas pasceres boues? At illum, In tuo prato, dixisse. Rursum alterum, Si nollem? Te etiam inuito: alterum respondisse. Tunc me inuito? inquit. Te etiam inuito, ille respondit. Et ita altercando risu in iram, & mox ira in rixam, & in serium furore conuerso, dum neuter alteri cedere vult, exercitis vtrinq; gladijs, quibus forte ambo erant infelicitate accincti, se inuicem transfixerant. Et hinc vnus, illinc alter humi decedentes exanimis in suomet sanguine volutantur, donec a domesticis, qui eos altercantes audierant, delati intra domum fatali hora prope-rante extincti sunt. Hoc facit vel fictum & iocosum MEVM ac*

Bernardin.
Scardeon. lib.
3. class. 13 in
descriptione
vrbis Patauij.

TVVM; quid non possit ferium? Cùm ergo absit à paupertate tara MEVM, quàm TVVM, abest etiam hæc causa litium ac contro- uersiarum, quarum locum pax aurea occupat. Quam, cùm pos- scamus omnes, cur non poscimus, vel saltem patienter ferimus paupertatem?

Eadem etiam sobrietatem ac temperantiam promouet, atq; quæ ex ea nascitur castitatem. Quemadmodum enim nummati habent, vnde cellas, ac culinas, atque inde ventrem impleant; ita pauperibus deest copia vini, quia deest copia nummi; neque ci- borum lautias mensis inferunt, apud quos caput cœnæ est olus, etiam cùm festiuè epulantur. Quare si non virtute, saltem neces- sitate frugalis est mensa egenorum. Corpus autem, quod non sa- ginatur, minùs vtiq; luxuriat. *Abstinentia ciborum, contra hoc vitium fortissima est*, ait S. Gregorius, *Si enim ignis libido est, subtra- his igni materiam, cùm cibos subtrahis; & vinum presertim in quo, vt est apud Apostolum, luxuria est.* Et D. Ambrosius: *Pascitur libido conuiujs, nutritur delicijs, vino accenditur, ebrietate flammatur.* Quòd si igitur temperantia est anime affectio, cœercens, & cohibens appetitum abys rebus, qua turpiter apperuntur, vt S. Augustinus eam virtutem definit, & si adeò delectationem corporis, in vsu cibi & potus in- honestarumq; voluptatum moderatur; profectò hanc virtutem egregiè fulcit paupertas. Quare Religiosi vnà & paupertatem vo- uent, & castitatem. *Vis esse perfecta*, scribit ad Hedibiam S. Hie- ronymus, *& in primo stare fastigio dignitatis? fac, quod fecerunt Apo- stoli: vende omnia qua habes, & da pauperibus, & sequere Saluatorem, vt nudam solamq; crucem nuda sequaris & sola.* Facile enim est, co- gitare, superato amore diuitiarum, Apostolos & matrimonijs ca- rere voluisse. Nam si vxores habere voluissent, solliciti esse debu- issent de modis, quibus familia alenda fuisset. Siquidem, *qui cum vxore est, sollicitus est qua sunt mundi, quomodo placeat vxori, & di- uisus est.* In quæ verba D. Anselmus ita scribit: *Sollicitus est, qua sunt mundi, &c. id est, studet multiplicare diuitias variamq; supellectilem, vt habeat, vnde pascat vxorem, & filios.*

Nihil de obedientia dicam, cùm constet, diuites imperia magis affectare, quàm obsequia; & mandare malle, quàm obse- cundare: pauperes autem vt ad seruiendum promptos, ita & para- tos ad

IX.

S. Gregor.
in lib. 1. Reg.
lib. 5. c. 14.
S. Ambros.
lib. de pœnit.
1. cap. 14.
S. Augustin.
lib. 7. de lib.
arb. c. 13.
S. Thom. 2.
2. q. 141. &
Aristot. 3.
Ethic. c. 10.
S. Hieron.
ep. 150.

1. Cor. c. 7.
33.

X.